

283 שיעור - Motion Detectors, Security Cameras, and Alarms**הנוגע לשבת ויו"ט****I. מאור עלעקטרי הנדלק כשאדם הולך לפניו**

(א) **עיין בשו"ת חשב האפוד** (ג - פ"ג) שיש להתיר משום שהוא פ"ר דלא ניחא ליה ולשיטת הערוך מותר וגם יש לצרף דעת הרשב"א (צסוף פרק סלו"ג) דאם באותו הפ"ר ג"כ דבר היתר כגון נועל את הבית ונמצא צבי ניצוד בתוכו שאם אין כוונתו בשביל צידת הצבי מותר עיין במג"א (שט"ז - י"ח)

אמנם יש הרבה רחובות שאינם מוארים היטב והוה פ"ר דניחא ליה ודומה לפתיחת המקרר דעם פתיחתו נדלק אור הוה פ"ר דניחא ליה (תוס' חולין ט. ד"ה מותר) ועוד פסקינן בדלא ניחא ליה אין להתיר אפילו בצירוף דעת הרשב"א הנ"ל וראיה מתיבה קטנה שאסור לסגור כשיש בה זכוכים (רמ"א שט"ז - ג) וזה דעת שו"ת קנין תורה שהובא בקובץ אור ישראל (ז - דף י"ח) ויש לדחוק דניחא ליה דזכוכים לא יהיה בתוך הבית

(ב) **ועוד טעם להתיר משום דלא חשיב מעשה אלא גרמא** דמעכב את ההקרנה העלעקטרי מלילך הלאה והם חוזרים להכלי המפעיל וגרמא במקום מצוה או הפסד שרי (רמ"א של"ד - כ"ז) ועיין בשער הציון (תקי"ד - סקל"ח)

אמנם ע"ע באור ישראל (דף י"ט) שהביא מהרב היילפערין בשו"ת מעשה חושב (ח - י"ז) דחשוב מעשה ולא גרמא דע"י הליכתו הוא מעכב את ההקרנה שלא תלך הלאה וע"ז היא חוזרת לאחור להדלקת המאור והו"ל כזורק אבן ומדליק בה את האור

(ג) **ועוד טעם להתיר** שאם האדם נכנס לשטח ההרגשה של העין העלעקטרי בשעה שאין ההקרנה באויר הרי האדם לא עשה כלום דכל המעשה נחשב להזורק דהו"ל כזרק בכותל וחזרה לאחוריה דחייב גלות וה"ה בנ"ד הוא לא עשה מידי ורק המכונה זורקת ההקרנות והם חוזרים מאליהם ע"י האדם שעמד שם מקודם והיות שתמיד האדם הנכנס הוא בספק אם הוא מוקדם והו"ל ספק פ"ר ועיין בבה"ל (שט"ז - ג ד"ה ולכן) וגם באור ישראל (דף ט"ו)

אמנם שמעתי דהגרש"ז אויערבאך פסק דלא ישכור דירה בבית שיש מאור כנ"ד ואם דר שם כבר צריך לצאת משם משום שהוא איסור תורה ואין יכול להתיר אכילת בשר חזיר

(ד) **ועוד טעם להתיר משום דאין כאן פעולה של מלאכת שבת** שהוא אינו עושה שום מעשה מלאכה אלא הולך לדרכו ושואין אנו מצטרפים הליכתו הרגילה להבערה ולהדלקת המאור משא"כ לנעול דלת וצבי בבית דבשעת סגירת הדלת נראה שם צבי ועיין בערוך השלחן (שט"ז - י"ז) דאם עומד בגמר נעילת הדלת ובתוך כך נכנס הצבי

אינו מחויב לעכב א"ע מלנעול ואין זה ענין פ"ר כיון שאין לו עסק כלל בצידתו כ"כ השו"ת שבט הלוי דבלאו מעשה מלאכה אין כאן איסור

אמנם הערוך השלחן (שט"ז - כ) כתב לדעת הרמב"ם דמותר לילך לפי תומו ואם מתו הנחשים בדריכת רגליו מותר הואיל דאינו פ"ר משמע דאם הוא פ"ר ולא ממיתין הולך לפי תומו אסור וכן כתב המ"ב (סקמ"ח) בענין הנמלים ועיין בשו"ת מנחת יצחק (ה - ל"ז) לענין sunburn וע"ע בשו"ת חלקת יעקב (ד - י"ז) ובאג"מ (ג - מ"ה) בענין משקפים פוטגור photo-gray ובמ"ב (ש"ח - סק"ז) בענין לטייל לרפואה

II. להכנס בבית שיש מצלמה (security camera)

(א) יש להתיר משום שהוא פ"ר דלא נ"ל למי שהולך שם רק ניחא ליה לבעל הבית וגם כתיבה שלא כדרכו ומה שהכותב במי מילין חייב משום דלרגע ה"ז ניכר משא"כ בנ"ד והוי רק כתיבה דרבנן בשינוי ואף אם ניכר במסק טעלויזיה הוי פ"ר דלא ניחא ליה כלל ודומה לשעון המודד מים דמותר (רבבות אפרים ג - רמ"ז בשם הגרש"ז אויערבאך)

(ב) עיין בשו"ת באר משה (צקונטרס עלעקטריק ו - פ"ז) שהתיר מטעמי הנ"ל מ"מ אסר משום זילותא דשבת ולכן צריך להפסיק מעשה הצילום מע"ש ולמי שאינו מוכרח ליכנס לא יכנס ואם מוכרח לזמן קצור יכנס לאחוריו ואם השכיר שם צריך לצאת וע"ע באר משה (ז - כ"ח) שחזר אחר שראה דברי הגרש"ז אויערבאך הנ"ל

(ג) כ"כ התשובות והנהגות שיש להקל משום שהליכה אינה מעשה מלאכה ומלאכת מחשבת אסרה תורה ונאסר כשמתכוין דוקא (כשבט הלוי הנ"ל) מ"מ ראוי למנוע להשתמש בו בשבת

(ד) דעת רב יצחק ליבעס בתשובתו להרבבות אפרים (ג - רמ"ז) דבעל הבית המעריך את המצלמה מע"ש אין עושה כלום ודומה לשעון שבת אם אינו ערוך דוקא לשבת מותר אפילו להאג"מ (ד - ס) כך שמעתי מרב דוד פיינשטיין וגם מותר לכל אדם ללכת להבית משום דהו"ל פ"ר דלא נ"ל כלל ברשימה שלא כדרכו שגם להמג"א (ש"ד - ה) מותר וגם אין חשש ע"י זרם העלעקטרי דההשתמשות בהכרח אינו מוליד נצוצית כלל וגם הוא נחשב רק למסייע וגם להט"ז (י"ד ק"ח - כ"ח) אפשר חשוב אין בו ממש דהמצלמה אינו צריך סיוע וגם כל בנ"ד הוא לצורך שמירה מהזיקא דשכיח בזמן הזה ולכן יש מקום להתיר במקום צורך

III. אם מותר לילך לכותל המערבי בשבת אם יש שם מצלמה כמו Kotel Kam שהוא נ"ל בהצילום מה שאין כן הצילום מכוכב המסתובב

נבסם לעלו' נשאות אבי אורי ר' אליעזר ליפא ב"ר יעקב ארדיב ע"ה אלא אורתי באשה רחל ב"ר גרשון חנוך הסני' הכפן ע"ה